

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «АГРАРНА ПОЛІТИКА»

*для студентів спеціальності 051 Економіка ОС «Магістр»
денної форми навчання*

КИЇВ – 2024

УДК 338.43.012.23 (477)

Укладач:

Діброва А.Д., д.е.н., професор, професор кафедри глобальної економіки

Рецензенти:

Ільчук М.М., д.е.н., професор, член-кореспондент НААН України, завідувач кафедри організації підприємництва та біржової діяльності НУБіП України

Пугачов М.І., д.е.н., професор, академік НААН України, заступник директора з наукової роботи ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Рекомендовано Вченою радою економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №12 від «13» червня 2024 р.)

Представлено і роз'яснено вимоги до процесу написання курсової роботи з дисципліни «Аграрна політика» - підготовку, проведення основного дослідження, оформлення і захист роботи на кафедрі враховуючи специфіку навчального курсу.

Визначено критерії оцінки курсової роботи. Наведено тематику курсових робіт, орієнтовний план і список рекомендованої літератури.

Для студентів спеціальності 051 Економіка ОС «Магістр» денної форми навчання.

ЗМІСТ

	ст.
1. Вступ	4
2. Підготовка до написання курсової роботи	8
3. Вимоги щодо оформлення курсової роботи	10
4. Критерії оцінки курсової роботи	16
5. Орієнтовна тематика курсових робіт	17
6. Список рекомендованої літератури	19
Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи	23
Додаток Б. Приклад оформлення змісту курсової роботи	24
Додаток В. Приклад оформлення таблиць	25
Додаток Г. Приклад оформлення графічного матеріалу	26
Додаток Д. Приклад оформлення списку використаних джерел	27

ВСТУП

Україна має розвинений аграрний сектор економіки який здатний не лише повністю забезпечити населення країни харчовими продуктами, але й утримувати активну позицію на міжнародних ринках по ключових видах агропродовольчої продукції. Завдяки традиційно значному експорту продовольства, Україна є одним із гарантів світової продовольчої безпеки. До повномасштабної війни Україна входила до п'ятірки найбільших експортерів зернових у світі. В умовах війни аграрний сектор економіки України продемонстрував високу стійкість та адаптивність до ризиків воєнного часу.

За останній час державна аграрна політика була спрямована на посилення стійкості аграрного сектора і подолання наслідків воєнних дій, підтримку експорту вітчизняної агропродукції, адаптацію нормативно-правового поля в аграрній сфері відповідно до норм і правил ЄС.

«Аграрна політика» як навчальна дисципліна дає можливість опанувати методичні та методологічні основи розробки та реалізації комплексу заходів щодо підтримки та забезпечення розвитку сільського господарства в системі міжгалузевих зв'язків у національній економіці, а також оцінити з позиції теорії практичні дії державних структур щодо регулювання агропромислового виробництва країни.

Вивчення навчальної дисципліни «Аграрна політика» сприятиме підвищенню рівня загальноєкономічної підготовки фахівців, формуванню у них навичок науково-аналітичного опрацювання проблем аграрного сектору з позиції загальнодержавних інтересів та інтересів сільськогосподарських виробників, дає можливість опанувати теоретичні підходи до розробки та реалізації комплексу заходів щодо регулювання і підтримки аграрного сектору, з іншого – дає підстави осмислити і оцінити практичні дії державних структур на конкретному історичному етапі життя країни.

Саме тому для підготовки висококваліфікованих фахівців сільськогосподарської галузі необхідно надати їм повне розуміння аграрної

політики, сформувавши сучасні та глибокі знання щодо теоретичних підходів до її формування та практичних аспектів здійснення.

Для студентів передбачено написання курсової роботи, як важливого елемента підготовки висококваліфікованих економістів.

Мета курсової роботи - оволодіння теоретичними та методологічними основами формування і реалізації аграрної політики держави, вміннями оцінювати її ефективність та обґрунтовувати управлінські рішення щодо вибору тих чи інших інструментів державного регулювання аграрного сектору.

Основними завданнями щодо виконання курсової роботи є:

- систематизація і закріплення отриманих теоретичних знань та практичних навичок;
- поглиблення теоретичних знань відповідно до вибраної теми дослідження;
- набуття навичок самостійної роботи з першоджерелами, монографічною, довідковою літературою, а також з нормативно-правовими актами;
- розвиток логічного мислення, творчої ініціативи, самостійності, відповідальності, організованості студента та вміння обґрунтовувати доцільність практичних рекомендацій;
- підготовка до іспиту;
- курсова робота має розглядатися як невід’ємний елемент майбутньої випускної кваліфікаційної роботи студента.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) - здатність визначати та розв’язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 16. Визначати та критично оцінювати стан і роль суб'єктів аграрного бізнесу у забезпеченні продовольчої безпеки країни та моделювати їх розвиток із урахуванням сучасних ризиків.

Наведені методичні вказівки допоможуть студентам з'ясувати вимоги до виконання курсової роботи з аграрної політики з точки зору змісту, оформлення, критеріїв оцінки та процедури її захисту.

Терміни виконання курсової роботи визначаються робочими навчальними планами економічного факультету. Студенти виконують курсову роботу самостійно під керівництвом викладача.

Керівник курсової роботи:

- допомагає студенту визначити коло питань для вивчення вибраної теми та методів дослідження;
- консультує студента з питань змісту і послідовності виконання курсової роботи;

- здійснює систематичний контроль за станом підготовки курсової роботи та інформує про це кафедру;
- готує рецензію на курсову роботу.

На час виконання курсової роботи складається графік консультацій, які проводяться за рахунок обсягу часу, відведеного в робочому навчальному плані. При цьому керівник роботи дає рекомендації щодо використання додаткової літератури; затверджує робочий план; пропонує зміни до змісту курсової роботи.

Дані методичні вказівки передбачають конкретні рекомендації щодо виконання курсової роботи. Виконання роботи відповідно з розробленими вимогами дозволить студентам уникнути найбільш поширених помилок та успішно захистити курсову роботу.

Тематика курсових робіт розробляється викладачем, що викладає даний курс, розглядається і затверджується на засіданні кафедри. Вона додається до робочої програми з дисципліни “Аграрна політика” і доводиться до відома студентів.

Тематика курсової роботи повинна відповідати наступним вимогам:

- відповідати завданням підготовки кваліфікованих фахівців;
- враховувати напрями і проблематику сучасних досліджень з питань аграрної політики;
- стосуватися актуальних проблем сучасної економіки;
- націлювати студента самостійно оцінювати окремі заходи фінансово-кредитної, фіскальної, цінової політики в аграрному секторі, а також аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політиці держави
- залучати студентів до науково-дослідницької роботи яка здійснюється колективом кафедри глобальної економіки;
- враховувати різноманітність інтересів студентів з питань теорії та практики аграрної політики.

Рекомендується наступний порядок підготовки курсової роботи:

- 1) вибір теми;
- 2) підбір і вивчення літературних джерел за вибраною темою;
- 3) підготовка змісту курсової роботи, уточнення теми та погодження її з науковим керівником;
- 4) збір та обробка науково-практичних і статистичних матеріалів;
- 5) написання і оформлення курсової роботи;
- 6) подання на перевірку науковому керівнику;
- 7) рецензування та захист курсової роботи.

ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вибір теми курсової роботи здійснюється студентом самостійно за погодженням з науковим керівником. Орієнтовна тематика курсових робіт наведена в даних методичних вказівках. Студентам необхідно враховувати, що вдало вибрана тема курсової роботи в перспективі може стати основою для розробки питань випускної кваліфікаційної роботи. При цьому, студент повинен враховувати свої наукові інтереси, індивідуальні творчі здібності, практичні можливості щодо збору та використання статистичних даних аграрних формувань на матеріалах яких буде виконуватися курсова робота. В окремих випадках, теми можуть визначатися відповідно до інтересів підприємства, що надає курсовій роботі практичної спрямованості.

Опрацювання тем, які мають практичне застосування має декілька переваг, оскільки розширюються можливості підтвердження теоретичних положень фактичними матеріалами конкретного підприємства, а також студент може запропонувати корисні висновки та сформулювати пропозиції щодо впровадження їх у виробництво.

За погодженням із науковим керівником студент має право вибрати тему курсової роботи, яку не включено у рекомендований перелік, а також дещо

змінити її назву, надавши їй відповідну спрямованість. При цьому студент повинен обґрунтувати доцільність вибору чи зміни теми курсової роботи.

Однак, у всіх випадках тема курсової роботи має бути актуальною, достатньо конкретною і носити прикладний характер.

При виборі теми головну увагу необхідно зосередити на удосконаленні механізму формування національних та світових агропродовольчих ринків, розкрити вплив аграрної політики на міжнародну торгівлю та продовольчу безпеку країни, обґрунтувати інструменти регулювання ринків агропродовольчої продукції та економічні наслідки їх застосування, основні підходи до оцінювання рівня державної підтримки аграрного сектору. Необхідно також враховувати, що кожна тема – це одна з народногосподарських проблем з позиції аграрної політики, яку студент повинен вивчити і розкрити, економічну сутність, характер і головні компоненти аграрної політики та умови її реалізації.

Курсова робота – є не лише викладом існуючих теорій, а результатом порівняння і аналізу різноманітних теорій, вміння формулювати висновки про те, яка із теорій є найбільш ефективною в конкретній ситуації.

Студент має пам'ятати, що від правильного вибору теми часто залежить не лише якість роботи, але й можливість її виконання. Не дозволяється наявність однакових тем у двох чи більше студентів з однієї академічної групи.

Підбір літературних джерел здійснюється студентом самостійно після затвердження теми курсової роботи. Успіх виконуваної роботи багато в чому залежить від ініціативності студента, вміння користуватися каталогами, бібліографічними довідниками. При цьому необхідно опрацювати предметні каталоги та бібліографічні довідники наукових бібліотек. Переглядаючи каталоги, студенту необхідно сформувати власну картотеку, тобто підібрати всі літературні джерела за темою курсової роботи, видані за останні роки.

Необхідно також використати плани лекцій та семінарських і практичних занять, в яких пропонується основна та додаткова література за відповідними розділами курсу. Студенту треба підбирати літературу, яка висвітлює як загальнотеоретичний бік проблеми, так і чинну практику стратегічного

менеджменту. Самостійна робота при виборі літератури передбачає систематичні консультації з науковим керівником курсової роботи.

При вивченні теоретичних джерел доцільно дотримувати відповідної послідовності. Спочатку вивчаються підручники і навчальні посібники, потім монографічні роботи, журнальні статті, а після цього - нормативно-довідкова література.

Попереднє ознайомлення з підбраною літературою необхідне не тільки для того, щоб з'ясувати наскільки зміст того чи іншого джерела відповідає вибраній темі, а й визначити коло проблемних питань за темою дослідження, що дозволить скласти обґрунтований попередній варіант змісту курсової роботи.

Особливу увагу необхідно приділити проблемним і дискусійним питанням, за якими в економічній літературі здійснюється дискусія. Студент вивчає позиції окремих авторів, аргументує і формує свою думку щодо проблем, які розглядаються.

Доцільно прочитати і законспектувати необхідні дані того чи іншого джерела та визначити, виходячи із змісту роботи, де може бути використано отримані дані. Вмілий підбір літератури, її систематизація та ретельне вивчення дозволить всебічно висвітлити питання і розкрити досліджувану тему курсової роботи в повному обсязі.

ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Важливе місце при написанні курсової роботи належить вдалій структуризації її змісту. На підставі попереднього ознайомлення з літературними джерелами має бути ретельно продумано і складено попередній варіант змісту курсової роботи. Практика засвідчила, що оптимальна структура курсової роботи передбачає:

1. Вступ.
2. Розділ 1. Теоретична частина.
3. Розділ 2. Аналітична частина (конкретна характеристика об'єкта дослідження).

4. Розділ 3. Розробка та обґрунтування пропозицій щодо вибору оптимального шляху досягнення поставленої мети та завдань дослідження.

5. Висновки та пропозиції.

6. Список використаних джерел.

7. Додатки.

Приклад оформлення змісту курсової роботи наведено в додатку Б.

Титульна сторінка курсової роботи є першою сторінкою. Вона повинна заповнюватися згідно форми, що вказується в *додатку А*.

У вступі слід обґрунтувати вибір теми курсової роботи, її актуальність, значущість для науки і практики, визначити мету роботи й підпорядковані їй завдання, сформулювати предмет та об'єкт дослідження.

У теоретичній частині розглядають сутність і зміст проблеми, яка є предметом вивчення, здійснюють критичний огляд літератури щодо стану проблеми, яка вивчається. Ці загальнотеоретичні питання повинні бути сформульовані через глибоке вивчення наукової літератури з проблеми, критичного її переосмислення, узагальнення практичного господарського досвіду діяльності підприємства. За обсягом перший розділ, як правило, не повинен перевищувати 30 % всієї роботи.

Зміст другого розділу має практичний характер. Це самостійний економічний, правовий, фінансовий і статистичний аналіз матеріалу. Проведення відповідного аналізу здійснюється шляхом практичного застосування теоретичних основ, викладених в першому розділі. Необхідно на конкретному матеріалі об'єкта дослідження висвітлити фактичний стан проблеми, яка вивчається викладаючи при цьому власні спостереження та міркування. За обсягом другий розділ, як правило, не повинен перевищувати 35 - 40 % від загального обсягу курсової роботи.

У третьому розділі курсової роботи подається обґрунтування пропозицій щодо вибору оптимального шляху досягнення поставленої мети та завдань дослідження, розробляються варіанти вирішення проблем, економічно обґрунтовуються можливості практичного застосування результатів

дослідження та їх ефективність, а також визначають економічний ефект від запропонованих заходів. За обсягом третій розділ, як правило, не повинен перевищувати 20 - 25 % від загального обсягу курсової роботи.

Варто зауважити, що у тексті слід розміщувати необхідний графічний та ілюстративний матеріал, запобігаючи перевантаженню ним основної частини роботи і переносити його частину до додатків.

Висновки повинні віддзеркалювати сутність роботи, бути конкретними та корисними для практичної діяльності. *Пропозиції* студента повинні базуватися на власних дослідженнях, бути конкретними та мати певне практичне значення.

Завершує текст курсової роботи список використаних джерел.

Додатки – це великі таблиці, діаграми, схеми та інші ілюстративні матеріали, які важко розмістити в основному тексті курсової роботи, проміжні розрахунки, цифрові дані допоміжного характеру. На всі додатки мають бути зроблені обов'язкові посилання в основному тексті роботи.

Курсова робота має бути надрукована на аркушах паперу формату А-4 (210*297 мм), (шрифт Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5). Текст роботи друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє та нижнє – 20мм, а також абзац 1,25 см.

Обсяг курсової роботи становить 40-60 сторінок формату А4 (210 x 297 мм) комп'ютерного тексту без урахування додатків.

Перед захистом курсова робота має бути зброшурована і містити в наступній послідовності титульну сторінку, зміст, основну частину, висновки та пропозиції, список використаних джерел, додатки.

Заголовки розділів, підрозділів та пунктів у тексті виділяються жирним шрифтом.

Заголовки структурних частин роботи («ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «РОЗДІЛ 3», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ») друкують великими літерами симетрично до тексту. Кожну структурну частину курсової роботи починають з нової сторінки. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім

першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не проставляють. Підрозділи і пункти починати з нової сторінки не треба.

Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу повинна дорівнювати 2 інтервалам. А відстань між заголовком підрозділу до тексту повинна дорівнювати 1 інтервалу.

Нумерація. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включається до загальної нумерації сторінок. Титульний аркуш, зміст і першу сторінку вступу враховують, але не нумерують, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» (РОЗДІЛ 1), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка пишуть заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу).

Формули. Формули у курсовій роботі нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери пишуть біля правого поля аркуша в одному рядку з відповідною формулою у круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу). Нижче, під формулою, наводиться пояснення значень використаних у ній символів у послідовності, у якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Наприклад:

$$Z = C_i + E_H \cdot K_i \rightarrow \min \quad (3.1)$$

де Z – приведені витрати, грн;

C_i – поточні витрати (собівартість) за i -м варіантом (проектом)

капітальних вкладень, грн;

E_H – нормативний коефіцієнт ефективності капіталовкладень;

K_i – обсяг капітальних вкладень за i -м варіантом (проектом), грн.

Перед і після формули має бути один інтервал.

Таблиці. Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» курсивом із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатись із номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над нею і друкують симетрично до тексту (не виділяти жирним).

На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово таблиця пишуть скорочено, наприклад: «...в табл. 2.3», або «...як видно із даних табл. 2.3...».

Шрифт тексту в таблиці обирається з урахуванням доцільності, але не менше шрифту Times New Roman, розміру 12. Інтервал в таблиці має бути одинарний. Перед та після таблиці повинен бути один інтервал.

Цифри в стовпчиках повинні бути записані таким чином, щоб розряди цифр збігалися (одиниці під одиницями, десятки під десятками). За відсутності цифр в окремих клітинках таблиці проставляється риска. Якщо розмір таблиці перевищує розмір сторінки, вона переноситься у додатки.

Ілюстрації. Ілюстрації (схеми, графіки, рисунки) позначають словом «Рис. » і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації має складатись з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 3.2 (другий рисунок третього розділу).

Номер ілюстрації, назва та пояснювальні записи розміщують послідовно під ілюстрацією. Ілюстрації необхідно подавати у курсовій роботі після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

У курсовій роботі, де викладається текстовий матеріал, пов'язаний із ілюстрацією, розміщують посилання на неї у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 3.2)» або зворот типу: «...як показано на рис. 3.2....».

Примітки до таблиць та ілюстрацій, у яких вказуються довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки.

Слід зазначити, що перед та після ілюстрації має бути один інтервал.

Цитування та посилання. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Загальні вимоги до цитування такі:

- 1) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі;
- 2) у процесі цитування допускається пропуск слів, речень без зміни авторського тексту і позначається трьома крапками;
- 3) кожна цитата супроводжується посиланням на джерело.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела роблять згідно з їхнім переліком в списку використаних джерел у квадратних дужках, наприклад: [24, с. 18].

Список використаних джерел. Перелік використаних джерел охоплює літературні джерела (книги, статті, брошури і т. ін.), законодавчу й нормативну літературу, на які є посилання в тексті, а також які використані під час підготовки курсової роботи. **Літературу можна розміщувати в списку за допомогою одного з таких способів:**

- 1) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- 2) у порядку появи посилання у тексті курсової роботи.

Усі джерела наводяться відповідно, нумеруються арабськими цифрами і записуються за відповідними стандартами (додаток Б).

Стаття з наукового журналу повинна містити назву, прізвище та ініціали авторів статті, назву періодичного видання, рік і номер видання та сторінки використаного матеріалу.

Додатки. Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки, їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами (з першої великої). Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. У разі перенесення

частини додатка на наступну сторінку, пишуть «Продовження дод. А» з правого боку, а назву не пишуть.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За курсову роботу, що не відповідає зазначеним вище вимогам, неповно або неправильно висвітлює основні питання обраної теми, або за недбало оформлену роботу, ставиться вже при рецензуванні незадовільна оцінка. Якщо роботу допущено до захисту, але студент показав незнання основних питань, не зміг відповісти на зауваження рецензента і на запитання на захисті – також ставиться незадовільна оцінка і захист призначається на новий термін.

Курсова робота оцінюється «задовільно», якщо питання теми висвітлено правильно, зроблено аналіз наукової літератури і першоджерел, але використано обмежену кількість літературних джерел, виклад роботи є поверхневий, аналіз неглибокий. На захисті студент не може відповісти на зауваження рецензента, не в змозі дати пояснення щодо висновків і теоретичних положень проблеми.

Курсова робота оцінюється «добре», якщо питання теми цілком розкрито, із залученням багатьох джерел, подано ґрунтовний аналіз проблеми, використано спеціальну літературу, роботу правильно оформлено, захист курсової роботи відбувався упевнено, чітко; але немає належного ступеня творчості.

Оцінка «відмінно» ставиться за курсову роботу, яка крім зазначених вище переваг, характеризується ще залученням значної кількості джерел і матеріалів, критичним і самостійним їхнім аналізом, спробою поставити і вирішити проблемні питання, містить елементи наукової творчості. А також якщо студент у курсовій роботі та під час захисту висунув і обґрунтував цікаві пропозиції щодо удосконалення управління підприємством (організацію, галуззю, сферою, ринком тощо).

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

ОРІЄНТОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Аграрна політика Австралії та Нової Зеландії.
2. Аграрна політика Індії.
3. Аграрна політика Канади.
4. Аграрна політика Китаю.
5. Аграрна політика країн Латинської Америки.
6. Аграрна політика США
7. Аграрна політика України в умовах війни та повоєнного відновлення
8. Аграрна політика Японії.
9. Адміністративні інструменти державного регулювання АПК.
10. Вигоди і витрати вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників від приєднання України до СОТ.
11. Використання економічно розвиненими країнами можливостей прямого субсидування сільського господарства.
12. Державне регулювання інвестиційної діяльності АПК.
13. Диверсифікація експорту агропродовольчої продукції в Україні.
14. Екологічні проблеми в аграрному секторі України.
15. Економічні інструменти державного регулювання АПК.
16. Етапи створення і напрями подальшого удосконалення нормативно-правової бази земельної реформи.
17. Європейський зелений курс та Україна
18. Зарубіжний досвід оподаткування сільгоспвиробників.
19. Збитки, втрати та потреби сільського господарства України через повномасштабне вторгнення
20. Зелене повоєнне відновлення аграрного сектору економіки України
21. Земельні відносини: стан та перспективи розвитку в Україні.
22. Зовнішньоекономічне регулювання продовольчих ринків.
23. Зовнішньоекономічні чинники аграрної реформи в Україні.
24. Зона вільної торгівлі агропродовольством Україна-Велика Британія
25. Зона вільної торгівлі агропродовольством Україна-Канада
26. Інструменти та механізм реалізації регіональної аграрної політики.
27. Історія створення і розвитку Світової організації торгівлі (СОТ).

28. Митний захист вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників.
29. Можливості активізації інвестицій в аграрному секторі.
30. Можливості використання іноземного капіталу для інвестування в АПК.
31. Оподаткування сільськогосподарських підприємств
32. Передовий зарубіжний досвід проведення земельної реформи.
33. Перспективи розвитку ринку капіталу в аграрному секторі України.
34. Побудова кліматично орієнтованого сільського господарства України
35. Поглиблена і всеохопна зона вільної торгівлі між Україною та ЄС
36. Пріоритети розвитку аграрного сектору економіки в умовах війни та повоєнного відновлення України
37. Проблема забезпечення конкурентоспроможності вітчизняного сільського господарства в умовах членства України в СОТ.
38. Продовольча безпека в системі національної безпеки країни.
39. Продовольчий експорт в системі глобальних світових інтересів.
40. Раціональне використання землі в сільському господарстві.
41. Регулювання продовольчих ринків в Україні.
42. Регулювання ринку зерна.
43. Регулювання ринку картоплі.
44. Регулювання ринку м'яса та м'ясопродуктів.
45. Регулювання ринку молока та молокопродуктів.
46. Регулювання ринку насіння соняшнику та ринку соняшникової олії.
47. Регулювання ринку сої.
48. Регулювання ринку цукру.
49. Ринок праці і проблема відродження села.
50. Розвиток багатоукладності на селі
51. Розвиток біоенергетики як пріоритетний напрям агробізнесу та аграрної політики.
52. Розвиток малих форм господарювання на селі
53. Світовий досвід законодавчого регулювання державного протекціонізму щодо сільського господарства.
54. Світовий досвід регулювання аграрного сектора.
55. Система органів державного управління та регулювання у сфері сільськогосподарського виробництва
56. Соціальна спрямованість аграрної політики як критерій її перспективності.
57. Соціальний захист населення в війни.
58. Соціальні чинники аграрної реформи в Україні.
59. Становлення та розвиток Спільної аграрної політики Європейського Союзу.
60. Стратегічні завдання та організаційно-економічні засади розбудови нового українського села

61. Сучасна аграрна політика США та її вплив на світовий аграрний ринок.
62. Сучасні тенденції розвитку світового ринку сільськогосподарської продукції.
63. Україна на зовнішньому ринку продовольства.
64. Фінансово-кредитне забезпечення економічних реформ.
65. Формування зони вільної торгівлі агропродовольством України і Туреччини

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Електронний навчальний курс з дисципліни «Аграрна політика в умовах глобалізації економіки» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4336>
2. Кваша С. М., Діброва А. Д., Нів'євський О. В., Мартишев П. А. Аграрна політика: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: НУБіП України, 2022. 316 с.
3. Кваша С.М., Діброва А.Д., Жемойда О.В. Аграрна політика: навчальний посібник. К.: Вид-во Ліра-К, 2018. 388 с.
4. Аграрна реформа і політика в Україні: альтернативні погляди [Текст] / А. М.Малієнко, В. П. Ярмоленко. Київ : Нічлава, 2017. 166 с.
5. Аграрний устрій України: наукове видання; за ред. Ю.О. Лупенка, М.Ф.Кропивка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. 72 с.
6. Діброва А. Д., Крилов Я. О., Діброва Л. В., Діброва М. А. Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2020. 160 с
7. Діброва А., Діброва Л., Чміль А., Діброва М., Гузь М. Моделювання впливу вартості мінеральних добрив на результативність виробництва й експорту кукурудзи з України. *Agricultural and Resource Economics*. 2022. Vol. 8. No.3. Рр. 123–152.
8. Мельник Л.Г. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій). Університетська книга, 2018. 463 с.

9. Долаючи обмеження: засади адаптивних рішень та систем: [монографія] / [А.Д.Діброва та ін.]; за ред. А. Д. Діброви, В. Є. Андрієвського; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Ін-т розвитку адаптивних систем Київ, 2020. 896 с.
10. Калетнік Г.М., Гончарук І.В., Ємчик Т.В., Лутковська С.М. Аграрна політика та земельні відносини : підручник. Вінн.нац.аграрн.ун-т. Вінниця: ВНАУ. 2020. 307 с.
11. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики та перспективи. Монографія. За ред. Т. О. Зінчук. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 494 с.
12. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г. Стратегія сталого розвитку. Підручник. «Гельветика». 2019. 446.
13. Глинський Н.Ю. Стратегії розвитку слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства. Підручник. «Львівська політехніка». 2022. 236.
14. Довідник економіста сільськогосподарського підприємства /за ред. Ю. О. Лупенка та О. В. Захарчука. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. 600 с
15. Зінчук Т., Куцмус Н., Усюк Т., Прокопчук О. Нова світова економіка. Менеджмент, технології, стратегії. Підручник. ЦУЛ. 2023. 372 с.
16. Кудлай В. Г. Економіка і організація агробізнесу: практикум. Київ: КНЕУ, 2020. 211 с.
17. Самойлик Ю.В. Агропродовольчий ринок: розвиток в умовах глобалізаційних викликів економіки: монографія. Полтава, 2018. 494 с.
18. Самойлик Ю.В. Соціально-економічна сутність ринку в умовах глобалізації. Соціально-економічні аспекти розвитку економіки підприємства: монографія / під заг. ред. д.е.н., проф. О.Б. Чернеги, Донец.нац.ун-т економіки і торгівлі ім.М. Туган-Барановського. Кривий Ріг. ФОП Залозний В.В., 2017. С. 191-209.
19. Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 1: Трансформації економічних систем: досвід ЄС в реалізації Industries 3.0, 4.0, 5.0. За

ред.Л.Г.Мельника, О.М.Маценка. Навчальний посібник. «Університетська книга». 2023. 608 с.

20. Шпичак О. М., Лупенко Ю. О., Боднар О. В. та ін. Методичні положення щодо функціонування системи економічних важелів підвищення споживчої вартості сільськогосподарської продукції та продовольства / за ред. О. М. Шпичака Київ: ННЦ «ІАЕ», 2020. 70 с.

21.Петрушка І.М., Хомко Н.Ю., Мокрий В.І. Стратегія сталого розвитку. Підручник. «Львівська політехніка». 2018. 275 с.

22.Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року. Закон України № 2982-IV від 18 жовтня 2005 року.URL: <http://www.rada.gov.ua><http://www.rada.gov.ua> (дата звернення 15.04.2024)

24. Про державну підтримку сільського господарства України. Закон України № 191-VIII від 12 лютого 2015 року. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення 15.04.2024)

25. Статистичний збірник Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>

26. Про альтернативні джерела енергії: Закон України від 20.02.2003 р.№ 555-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text>

27. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України і Організацією з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) створення нової форми співробітництва (ратифіковано Законом № 1446-III (1446-14) від 10.02.2000 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_309#Text

28. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

29. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України від 03.09.2013 р. № 425-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua>

30. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

32. Угода про асоціацію України і ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>

Інформаційні ресурси

1. <https://nubip.edu.ua/node/17325> - Електронна бібліотека НУБіП України
2. <http://rada.gov.ua/> - Верховна Рада України
3. <http://www.kmu.gov.ua/control/> - Кабінет Міністрів України
4. <http://wto.org/> - Світова організація торгівлі
5. http://www.fao.org/index_en.htm - Сільськогосподарська та продовольча організація

ООН

6. <http://www.usda.gov/wps/portal/usda/usdahome>
7. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державна служба статистики України
8. <https://www.apk-inform.com> – Інформаційне агенство АПК-інформ
9. <https://ukragroconsult.com/uk/golovna/> - Консалтингова компанія УкрАгроКонсалт
10. <http://www.proagro.com.ua> - Інформаційна-аналітична Група компаній «ProAgroGroup»
11. <https://www.apd-ukraine.de> – Німецько-український агрополітичний діалог
12. www.oecd.org – Організація економічного співробітництва і розвитку

Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра глобальної економіки

**КУРСОВА РОБОТА
з аграрної політики**

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали студента)

Керівник _____

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Оцінка за національною шкалою _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

м. Київ – 2024 р.

**Приклад оформлення змісту курсової роботи на тему:
«СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ»**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ	5
1.1. Сутність, механізми та напрями соціального захисту населення в умовах ринку праці	5
1.2. Державне регулювання системи соціального захисту населення в умовах ринку праці	8
1.3. Методичні підходи щодо оцінки соціального захисту населення	12
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ	15
2.1. Аналіз соціального захисту як складової соціальної політики держави	15
2.2. Сучасний стан підтримки населення, яке потребує пільг	18
2.3. Незайнята молодь на ринку праці та її соціальний захист	23
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ	25
3.1. Перспективи покращення соціального захисту населення на ринку праці України	25
3.2. Вдосконалення державних механізмів регулювання соціального захисту населення в умовах ринку праці	27
3.3. Напрямки вдосконалення соціального захисту найбільш вразливих категорій населення	30
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	32
ДОДАТКИ	33

«РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

ЗМІСТ

	ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА	5
1.1.	Економічна сутність ринку зерна та особливості регулювання	5
1.2.	Загальна характеристика законодавчо-нормативної бази ринку зернового господарства	8
1.3	Методичні підходи до оцінки ефективності регулювання ринку зерна в умовах глобалізації	12
РОЗДІЛ 2.	РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ЗЕРНА ТА ОЦІНКА ВПЛИВУ НА НЬОГО ІНСТРУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ	15
2.1.	Механізм регулювання пропозиції на ринку зерна	15
2.2	Механізм регулювання попиту та інфраструктура зернового ринку України	18
2.3	Оцінка ефективності регулювання ринку зерна в Україні	23
РОЗДІЛ 3.	УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	25
3.1.	Стратегічні цілі регулювання ринку зерна та прогнозування параметрів його розвитку	25
3.2.	Удосконалення механізму регулювання, інфраструктури та логістики на ринку зерна в умовах глобалізації	27
3.3	Шляхи підвищення конкурентоспроможності ринку зерна в Україні	30
	ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	32
	ДОДАТКИ	35

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 2.3

Дотації усім категоріям господарств в Україні за продажу переробним підприємствам худобу та птицю за рахунок спецрежиму справляння ПДВ (в живій вазі)

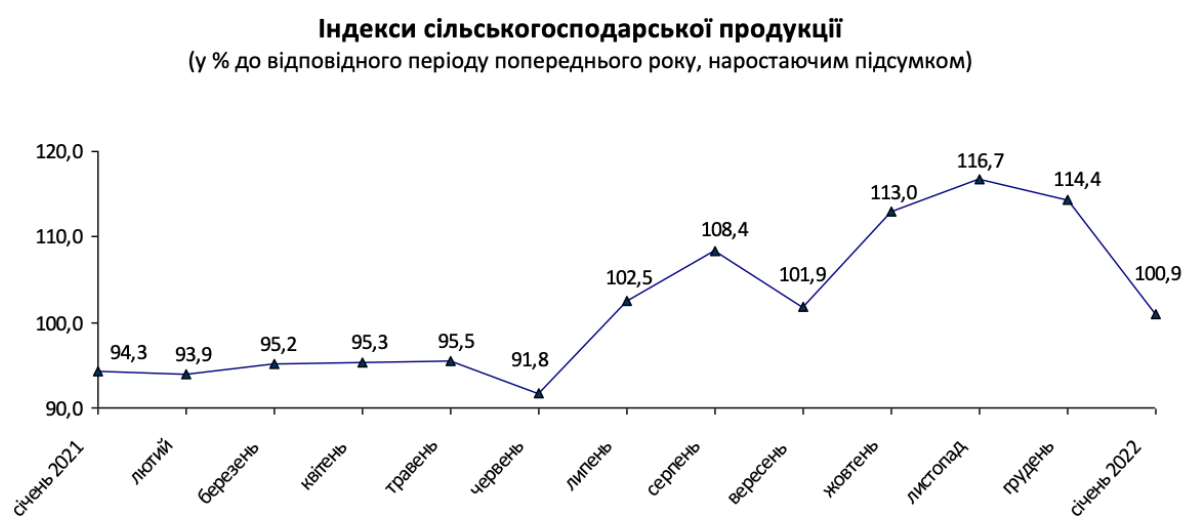
Показники	роки			
	2020	2021	2022	2023
Продано худоби та птиці, тис тонн	621,5	753,9	601,6	449,7
Вартість проданої худоби та птиці, млн грн	3978,6	5158,3	6806,9	4966,2
Дотації за продажу худобу та птицю, млн грн	648,5	834,0	1028,7	296,1
Дотації на 1 тону худоби та птиці, грн	1043,5	1106,2	1710,0	658,6
Питома вага дотацій у вартості проданої худоби та птиці, %	16,3	16,2	15,1	6,0

Джерело: розраховано за даними: «Надходження продукції тваринництва на переробні підприємства» за 2019 р., 2020 р., 2021 р., 2022р. і 2023 р. //Держкомстат України: Статистичний бюлетень. – Київ.

Приклад оформлення графічного матеріалу

Індекс сільськогосподарської продукції у січні 2022 року

У січні 2022р. індекс сільськогосподарської продукції порівняно із січнем 2021р. становив 100,9%.

Джерело: побудовано за даними ДССУ.

Приклад оформлення списку використаних джерел

Книги: Один автор

Бородіна О. М. Убезпечення сільського способу життя: європейська політика, орієнтири для України. Економіка АПК. 2020. № 2. С. 20-32.

Воскобійник С. Я. Тенденції розвитку сільськогосподарських підприємств в Україні як передумова формування диференційованих заходів аграрної політики. Економіка АПК. 2020. № 11. С. 108- 118.

Книги: Два автори

Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Удосконалення державного управління розвитком аграрного сектору економіки та сільських територій України. Економіка АПК. 2020. № 11. С. 6-18.

Гладій М. В., Лузан Ю. Я. Земельна реформа: сучасні проблеми і шляхи вирішення. Економіка АПК. 2020. № 2. С. 6-19.

Книги: Три автори

Кваша С.М., Діброва А.Д., Жемойда О.В. Аграрна політика: навчальний посібник. К.: Вид-во Ліра-К, 2018. 388 с.

Діброва А. Д., Крилов Я. О., Діброва М. А. Регулювання ринку зерна України в умовах глобальних викликів: монографія. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2020. 160 с

Книги: Чотири автори

Кваша С. М., Діброва А. Д., Нів'євський О. В., Мартишев П. А. Аграрна політика: навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: НУБіП України, 2022. 316 с.

Зінчук Т., Куцмус Н., Усюк Т., Прокопчук О. Нова світова економіка. Менеджмент, технології, стратегії. Підручник. ЦУЛ. 2023. 372 с.

Статті з журналу:

Дорош-Кизим М.М., Дадак О.О., Гачек Т.С. Інновації в аграрному секторі України в контексті розвитку європейської економіки інтеграції. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*. Серія «Економічні науки». 2017. № 19 (81). С. 123–128.

Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив інноваційних процесів на підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 1 (63). С. 30-47.

Матеріали конференцій, з'їздів:

Корсунська М.Ю. Організаційна креативність у системі забезпечення сталого розвитку підприємства. Сучасні тренди соціально-економічних перетворень та інтелектуалізації суспільства в умовах сталого розвитку: тези доповідей. Міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 390 с.

Шигун М., Журавель А. Нова модель адміністрування податку на додану вартість. Перспективи розвитку обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграції: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : ОНЕУ, 2023. С.153-156.

Словники:

Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/> (дата звернення: 16.04.2024).

Словник економіста та підприємця / А.М. Туренко, І.А. Дмитрієв, О.С. Іванілов, І.Ю. Шевченко. Х.: ХНАДУ, 2018. 340 с.

Фінансово-економічний словник : словник-довідник / кол. авт. : Юнін О. С., Круглова О. О., Савельєва М. О. та ін. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. 164 с.

Законодавчі та нормативні документи:

Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 15.04.2024)

Угода про асоціацію України і ЄС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-pro-asociaciyu> (дата звернення 15.04.2024)

Дисертації:

Колодійчук І.А. Теоретико-методологічні засади формування територіально збалансованих систем управління відходами в регіонах України: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.05. Львів, 2020. 595 с.

Павлюк О. О. Розвиток систем банківського нагляду в країнах Центральної та Східної Європи : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.02. Київ, 2019. 480 с.

Автореферати дисертацій:

Уніят Л. М. Організаційно-економічне забезпечення інноваційного розвитку агропромислового бізнесу в умовах конкурентного середовища : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04 / Уніят Людмила Миколаївна ; Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2020. 40 с.

Тютюнник М. І. Паралельні алгоритми комплексного оцінювання стану та якості функціонування складних систем : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 01.05.03 / Тютюнник Марія Ізидорівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2020. 21 с.

Електронні ресурси:

Статистичний збірник Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>(дата звернення: 15.04.2024).

Валовий внутрішній продукт (ВВП) в Україні 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (дата звернення: 17.07.2023).

Global Food Security Index 2022. URL: <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index/> (дата звернення: 17.07.2023).

15. Природно-ресурсний потенціал національної економіки. URL: <https://tusovka.kr.ua/news/2018/02/05/prirodno-resursnii-potentsialnatsionalnoi-ekonomiki> (дата звернення: 17.04.2024).

Зразок рецензії на курсову роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу

студента (студентки) ____ групи _____
(ПІП студента (студентки))

на тему: _____

Характеристика роботи:

Відповідність структури роботи предмету дослідження

Ступінь розкриття
теми _____

Ступінь опрацювання нормативно-правових джерел, навчальної та наукової
літератури _____

Висновки та зауваження по роботі:

Попередня оцінка роботи до захисту (відповідно до встановлених критеріїв, в балах):

1. Визначення мети і завдань роботи - _____
2. Структура роботи - _____
3. Зміст роботи, рівень аналізу наукової літератури, нормативно-правового матеріалу, матеріалів практики - _____
4. Ступінь розкриття теми - _____
5. Рівень одержаних результатів, обґрунтованість, чіткість висновків і пропозицій - _____
6. Якість оформлення роботи - _____
7. Співпраця з науковим керівником при підготовці роботи - _____

Загальна кількість балів за попередньою оцінкою - _____
(до 80 балів)

Кількість балів, одержаних за усний захист роботи _____
(до 20 балів)

Підсумкова оцінка за роботу _____ / _____ / _____
за 100-бальною шкалою/ за національною /за шкалою ECTS

ПІП наукового керівника,
посада викладача

підпис

Оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання	Бали
Визначення мети і завдань роботи	
Мета і завдання визначені чітко, коректно, їх реалізація відображена в змісті роботи	9-10
Мета і завдання визначені не чітко, в змісті не прослідковується їх належне досягнення	5-8
Мета і завдання в роботі не визначені, або сформульовані не зовсім вірно, не реалізовані по ходу викладу	0-4
2. Структура роботи	
Структура курсової роботи є логічною, обґрунтованою, дозволяє повністю висвітлити тему	5
Структура у загальному відповідає вимогам, однак виходить за межі предмета дослідження або не охоплює всіх основних питань, або не відповідає вимогам (відсутні вступ, висновки тощо)	0-4
3. Зміст роботи, рівень аналізу наукової літератури, нормативно-правового матеріалу, матеріалів практики	
В роботі використано досягнення сучасної економічної думки, розглядаються різні підходи, теорії, концепції тощо, наводиться їх аналіз, порівняння з коректним посиланням на джерела	25-30
В роботі використано наукові джерела, однак обмежено, без їх належного порівняльного аналізу	15-24
В роботі використано наукові джерела, але не використано основних загальновідомих праць	6-14
В роботі використано наукові праці, які не стосуються предмета дослідження, відсутні праці останніх 2 – 3-х років	0-5
4. Ступінь розкриття теми	
У роботі висвітлено всі, а також безпосередньо пов'язані з ними спеціальні питання теми; при цьому зачіпаються проблемні питання державного регулювання, його інститутів, економічної науки і практики, проводиться аналіз та формулюються пропозиції щодо подолання проблем	9-10
У роботі належно висвітлено тільки основні питання й не піднімаються конкретні спеціальні проблеми щодо теми дослідження, або предмет дослідження істотно звужено, або за змістом робота виходить за межі предмета дослідження, або аналіз проблемних питань має дещо поверхневий характер	5-8
У роботі не розкрито основних питань щодо теми дослідження, або вона ґрунтується на ненаукових положеннях, або за змістом робота не відповідає структурі (плану) чи самій темі	0-4
5. Рівень одержаних результатів, обґрунтованість, чіткість висновків і пропозицій	
Результати дослідження і пропозиції чітко сформульовані, належно обґрунтовані, мають науковий характер, практичне значення	9-10
Робота містить конкретні висновки щодо результатів дослідження, однак вони не завжди належно аргументовані, не чітко викладені, або відсутні пропозиції щодо розвитку відповідних правових інститутів, норм законодавства тощо	5-8
В роботі відсутні висновки як результати дослідження, або вони є неконкретними, чи не ґрунтуються на положеннях роботи (не випливають з її змісту)	0-4
6. Якість оформлення роботи	
Оформлення курсової роботи повністю відповідає встановленим вимогам, текст роботи належно вичитано, викладено грамотно і стилістично правильно	5
Оформлення курсової роботи дозволяє прийняти її до захисту, проте мають місце граматичні чи стилістичні помилки, або допущено некоректності в оформленні посилань на джерела чи списку джерел	0-4
7. Співпраця з науковим керівником при підготовці роботи	
На всіх етапах виконання курсової роботи студент виконував завдання та погоджував їх з науковим керівником, робота вчасно подана на кафедру у завершеному, у готовому до захисту вигляді	10
Робота завершена і подана на кафедру у визначені терміни, однак в процесі її виконання студент не погоджував свої дії з науковим керівником	5
Курсова робота підготовлена без погодження з науковим керівником або подана на кафедру з порушеннями встановлених строків	0
8. Рівень знань, виявлений студентом під час захисту курсової роботи	
Студент в процесі усного захисту дає правильні відповіді на всі запитання, виявляє високий рівень знань щодо теми курсової роботи та суміжних положень відповідної навчальної дисципліни, добре орієнтується у змісті своєї роботи, упевнено викладає її основні положення, висновки, правильно аргументує власну позицію	18-20
Студент під час захисту виявляє належний рівень знань щодо теми курсової роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї курсової роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює	14-17

Студент під час захисту виявляє належний рівень знань щодо теми курсової роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї курсової роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює	14-17
Студент під час захисту виявив належний рівень знань щодо теми курсової роботи та її змісту, однак відповіді на поставлені запитання дає не завжди правильно, допускає неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно обґрунтовує положення роботи	9-13
Під час усного захисту курсової роботи студент допускає істотні помилки у відповідях, не орієнтується у змісті роботи	5-8
Під час усного захисту студент неспроможний аргументувати положення роботи, погано знає її зміст, дає неправильні відповіді або не в змозі відповісти на поставлені запитання	0-4